

In de tijd dat er door de Coronacrisis geen vieringen zijn gehouden, zijn er luistervieringen samengesteld, met ingesproken teksten.

Luisterviering: **De weg kwijt**

5 april 2020

Vorbereiding: Henk Baars, Ria Huisman, Jan Hulsbergen

Lied Geef een weg (Gij hebt ons in de moederschoot gekend)

Inleiding

Er is niet zomaar een uitweg uit deze crisis. Die ongemakkelijke waarheid dringt langzaam tot ons door. Zijn we de weg al kwijt? Ach nee, mensen kunnen veel meer dan je denkt. We kunnen zelfs wanhoop doorstaan. Zolang we leven in welke hoedanigheid dan ook is er de poging er iets menselijks van te maken. Dat gebeurt in een oneindig aantal vormen. We zien daar veel van op social media, maar hopelijk ook in de buurt waar je woont of op je eigen trap. Ik weet natuurlijk niet wanneer u deze viering beluistert, maar het is zondag 5 april Palmvasten. Jezus rijdt op een ezel Jerusalem binnen. Zo'n beest met zachtzinnige oren en een geduldig gezicht. Is hij/zij de weg kwijt? Integendeel, hij moet zorgen voor zijn veulen en kan niet dwalen. Die ezel hoort het allemaal aan, ziet het ook, hoe het allemaal is gebeurd en hoe zijn berijder verraden werd. Hij troost ons met zijn grote ogen, dat kunnen mensen niet. Opmerkelijk hoe we ons steeds zien in verhouding tot dieren ook in de bijbelse verhalen. Dit keer met name over Jona en de grote vis.

Gebed

Het leven is van oneindige waarde. Sommige mensen leven lang, anderen kort, maar het komt niet aan op de lengte ervan. Het komt aan op de kwaliteit. Geef ons een leven dat vrucht draagt, vroeger en nu. Geef ons het vermogen onze dierbaren te laten zien dat alle leven van oneindige waarde is. Geef mensen om ons heen met wie je alleen kunt zijn en toch een weg kunt gaan, stil kunt zijn en kunt bidden. Een videocontact kan zich ook met stilte vullen. Onderga het en voel het besef van een aanwezigheid groter dan onszelf. Oefen ons in die afwezige aanwezigheid, focus ons met ons hart en ons verstand op misschien maar een paar woorden zoals Jona in de bijbel uitroept; "U trekt mij levend uit de dood omhoog". Leidt ons niet af naar angst en paniek, maar naar kalme rust alle dagen van ons leven.

Lied Een mens te zijn op aarde

Lezing Jona 2: 1-11

De Heer liet Jona opslokken door een grote vis. Drie dagen en drie nachten zat Jona in de buik van de vis. Toen begon hij in de buik van de vis tot de Heer, zijn God, te bidden:

'In mijn nood roep ik de Heer aan
en hij antwoordt mij.

Uit het rijk van de dood schreeuw ik om hulp-
u hoort mijn stem!

U slingerde mij de diepte in, naar het hart van de zee.
Door kolkend water ben ik omgeven,

zwaar slaan uw golven over mij heen.
Ik dacht: Verstoten ben ik, verbannen uit uw ogen.
Maar eens zal ik opnieuw
uw heilige tempel aanschouwen.

Het water stijgt tot aan mijn lippen,
muren van water storten op mij neer,
zeewier om mijn hoofd verstikt mij.
Ik zink tot de bodem, waar de bergen oprijzen,
naar het rijk dat zijn grendels voorgoed achter mij sluit.
Maar u trekt mij levend uit de dood omhoog,
o Heer, mijn God!
Nu mijn levensadem mij verlaat
roep ik u aan, Heer,
en mijn gebed komt tot u
in uw heilige tempel.

Zij die armzalige afgoden vereren,
verlaten u, trouwe God.
Maar ik zal mijn stem in dank verheffen
en u offers brengen;
mijn geloften los ik in.
Het is de Heer die redt!

Toen op bevel van de Heer, spuwde de vis Jona uit op het land.

Lied Passage (Voor mij alleen de weg)

Reflectie (deel 1)

Crisis betekent volgens het woordenboek, scheiding, oordeel, beslissing, onderscheiden waar het op aankomt. De oude Grieken gebruikten het woord vooral bij ernstig zieken die zich op het keerpunt bevonden in hun ziekteverloop. We zijn op dit moment weer terug bij precies die oorspronkelijke betekenis, als we denken aan het gevecht dat velen moeten leveren in onze ziekenhuisbedden en thuis. Maar je zou bijna vergeten dat we tegenwoordig dit woord ook gebruiken voor allerlei sectoren van leven en samenleven: identiteitscrisis, bankencrisis, klimaatcrisis en ga zo maar door. Gek, dat deze woorden bijna aanvoelen als iets van langer geleden beheerst als we worden door maar een crisis. De vraag is hoe leef je je leven in tijden van crisis? We kunnen niet anders dan Jona in het water springen. De zee in, maar zien wat er gebeurt. En dan opgeslokt te worden door de werkelijkheid. Ons mee laten voeren, volstrekt onduidelijk nog waar heen. "U slingerde mij de diepte in, naar het hart van de zee". Het is eigenlijk een prachtig beeld nu in de buik van de grote vis te zitten. "Ik zink tot de bodem, waar de bergen oprijzen, naar het rijk dat zijn grendels voorgoed achter mij sluit". Verlatener en eenzamer dan ooit is het. Onze mooie gedachten over het vormen van een gemeenschap werken even niet meer. Theologisch uitgeschakeld, want we kunnen niet of nauwelijks bij elkaar komen. Wat dan? Misschien een spoor in de richting van Simone Weil(1909-1943) Deze Joodse, later christen geworden filosofe en maatschappelijk

activist weet uit eigen ervaring wat crisis is. Ze ontwikkelt een denken waar we in deze tijden misschien iets aan hebben. Ze legt de nadruk op een scheiding van de Geliefde, op leegte en afwezigheid. Op afstand. Maar de afstand is ook ten diepste de ontmoeting. Net zoals dorst een vorm van drinken is. Ze situeert ons mens zijn in de afstand tussen God zelf die liefde is en het verst verwijderde punt in de wereld waarvan God uit, toch nog liefde mogelijk is. Dat is een niet zo eenvoudig te volgen mystiek/ theologische gedachte. De weg naar God is vooral afstand nu.

Lied Nachtleid

Reflectie (deel2)

Is het mogelijk de huidige crisis te aanvaarden als je het interpreteert als afstand? Misschien zo; God heeft niets anders geschapen dan de liefde zelf en de middelen zelf om liefde mogelijk te maken. Hij/Zij schiep alle vormen van liefde en misschien verwijderde Hij ons zover mogelijk van hem vandaan, maar toch wezens die in staat waren lief te hebben. Oneindig ver weg zijn we. In de buik van een vis waar niemand ons hoort met een kruis als symbool. In de kapel waar we samenkomen hangt een groot leeg wit kruis. Soms wordt dat mij teveel, maar nu is het voor mij meer van betekenis dan ooit. Het is de dwarsbalk van de afstand tussen God en mij, een soort brug, een antenne, we zijn hier, waar bent U ? Het is een heen en weer springen tussen aanwezigheid en afwezigheid maar we bevinden ons op de grootst mogelijk afstand van God. Doodmoe na een dag in het ziekenhuis, niet meer bij geliefden kunnen komen, zwaaien op afstand, weer een dag alleen thuis, weer een dag alleen met mijn computer, alleen sterven, angst voor het einde, dat is bepaald nog geen verrijzenis. Gelukkig is het nog maar Palmvrijdag vandaag. We leggen de weg af van een ezel die met trouwhartige ogen alles volgt wat nog komen gaat. De nadruk mag deze dagen op het kruis liggen, hoe weinig hoopvol dat misschien ook mogen klinken. Dat is niet gemakkelijk, immers in onze dagen geldt vooral dat de enige correcte houding tot lijden het bestrijden en uitbannen er van is. Niet die van het ondergaan. Nieuw perspectief ligt in de ervaring van afwezigheid ervan. Niet iedere kans ligt in de zo vanzelfsprekend geworden vooruitgang.

Ik heb dorst, maar er is geen water, maar meer dan ooit ervaar ik water. U.

Lied Lied van weg en omweg (Die mij getrokken uit de schoot)

Voorbeden

Eeuwige,

In deze tijd van gedwongen thuis zitten ben ik dankbaar voor alle positieve ideeën die mensen ontwikkelen. Voor alle hulp die geboden wordt aan mensen die echt de deur niet meer uit kunnen. Voor alle medewerkers in de zorg, die alles op alles zetten om mensen te genezen van dit om zich heen grijpende virus.

Ik bid voor ons allen om kracht, om inkeer, om aandacht voor elkaar, om gesprek over wat werkelijk van waarde is.

Dat het op onszelf terug geworpen zijn ook positief mag uitwerken.

Ik bid voor de daklozen, voor vluchtelingen, en voor mensen die dicht op elkaar moeten wonen, overal ter wereld.

Ik bid om mededogen van ons allen en daadwerkelijke hulp van overheden, bedrijven, en van ieder die hulp kan geven.

Ik bid voor onszelf. Wat lijken wij vaak op Jona, die het liefst de problemen en zijn verantwoordelijkheid ontloopt.

Dat wij de moeilijkheden aanpakken en doen wat in ons vermogen ligt.

Ik bid, dat wij inzien dat we deel zijn van deze aarde. Dat wij mede verantwoordelijk zijn voor allen in deze wereld.

Laat ons een glimp opvangen van het licht dat u, Eeuwige, voor ons allen wilt zijn.

Amen

Lied Nu nog met halve woorden

Zegenbede

Als je de weg kwijtraakt,
geen vaste grond meer vindt en dreigt te verzinken,
je kou lijdt in een nacht zonder sterren;
als je angstig bent en alle zekerheid verloren;
dan moge zijn STEM je zeggen: Ik ken je, wees niet bang, Ik zal er zijn.